

INFORMACJA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY STARCZA

TEMAT: **ZNAKI OCHRONNE.**

**SZCZEGÓLNA OCHRONA PERSONELU MEDYCZNEGO I DUCHOWNEGO.
OCHRONA NIEKTÓRYCH KATEGORII POJAZDÓW, BUDYNKÓW ORAZ STREF
OCHRONNYCH I SANITARNYCH.**

Opracował
Inspektor ds. zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej
Paweł IWŃSKI

Międzynarodowe Prawo Humanitarne konfliktów Zbrojnych

„Termin międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych oznacza normy międzynarodowe ustanowione przez umowy międzynarodowe lub zwyczaj międzynarodowy, których szczególnym zadaniem jest rozwiązywanie problemów humanitarnych wynikających bezpośrednio z międzynarodowych lub niemiędzynarodowych konfliktów zbrojnych i które z przyczyn humanitarnych ograniczają prawo stron konfliktu zbrojnego do swobodnego wyboru metod i środków prowadzenia działań zbrojnych lub chronią osoby i dobra, które są lub mogą być dotknięte skutkami konfliktu zbrojnego” – definicja na podstawie "Komentarza do Protokołów Dodatkowych z 8 czerwca 1977 roku do Konwencji Genewskich z 1949 roku", opublikowanego w 1987 roku przez Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża.

OZNACZENIE I IDENTYFIKACJA

Oznaczenie i identyfikacja

Regulacje w prawie międzynarodowym

Na podstawie art. 18 **Pierwszego protokołu dodatkowego do konwencji genewskich** z 1949 r. każda strona konfliktu powinna dołożyć starań, aby personel medyczny i duchowny oraz medyczne jednostki i środki transportu były rozpoznawalne. Cywilny personel medyczny i duchowny powinien być rozpoznawalny poprzez znak rozpoznawczy i kartę tożsamości potwierdzającą jego status a jednostki medyczne i środki transportu powinny być oznaczone znakiem rozpoznawczym.

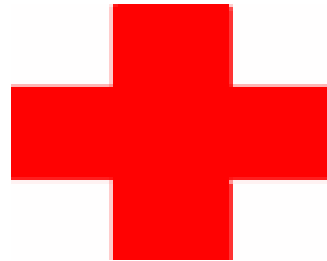
Ponadto zgodnie z art. 66 każda strona konfliktu powinna dołożyć starań, by mogły być zidentyfikowane następujące elementy obrony cywilnej:

- organizacje obrony cywilnej,
- ich personel,
- budynki, w tym schrony,
- materiały,
- środki transportu.

Muszą one być oznaczone międzynarodowym znakiem rozpoznawczym obrony cywilnej.

ZNAKI OCHRONNE MIĘDZYNARODOWEGO RUCHU CZERWONEGO KRZYŻA I CZERWONEGO

PÓŁKSIĘŻYCA Znak czerwonego krzyża

Znak czerwonego krzyża został wprowadzony „Konwencją Genewską z 22 sierpnia 1864 r. w sprawie polepszenia losu rannych wojskowych w armiach w polu będących” i I Konwencją Genewską z dnia 12 sierpnia 1849 r. „O polepszeniu losu rannych i chorych w armiach czynnych” dla ochrony wojskowego personelu medycznego i szpitali wojskowych, a także pojazdów wykorzystywanych do ewakuacji rannych. Zabronione jest atakowanie celów oznaczonych takim znakiem.

INNE ZNAKI OCHRONNE

ZNAKI OCHRONNE MIĘDZYNARODOWEGO RUCHU CZERWONEGO KRZYŻA I CZERWONEGO PÓŁKSIĘŻYCA

Znak czerwonego krzyża

Najstarszy znak ochronny wprowadzony Konwencją Genewską z 1864 r.

Znak czerwonego półksiężyca

Używany od 1876 r. głównie w krajach muzułmańskich

Znak czerwonego diamentu (kryształ, rombu)

Znak wprowadzony III Protokołem dodatkowym z dnia 8 grudnia 2005 roku do Konwencji genewskich z 1949 roku

Znak czerwonego lwa i słońca

Używany do 1980 r. w Persji (Iran) – aktualnie nieużywany (Iran zastrzegł możliwość powrotu do używania powyższego znaku)

OCHRONA PERSONELU MEDYCZNEGO I DUCHOWNEGO WOJSKOWEGO I CYWILNEGO

- Personel medyczny to osoby wyznaczone przez stronę konfliktu do celów medycznych lub do kierowania formacjami medycznymi albo zarządzania lub kierowania transportem medycznym.
- Cele medyczne to poszukiwanie, zbieranie, przenoszenie, badanie i leczenie – włącznie z pierwszą pomocą – rannych, chorych i rozbitków, do zapobiegania chorobom.
- Traktowanie personelu medycznego przez strony konfliktu – poszanowanie, ochrona i zakaz karania za wykonywanie swej działalności oraz zakaz zmuszania do wykonywania swej działalności w sposób sprzeczny z etyką zawodową (art. 24-25 I KG, art. 36-37 II KG, art. 15-16 I PD do KG, art. 9-10 II PD do KG).
- Wojskowa służba medyczna nie otrzymuje statusu kombatanta. Gdy jej członkowie znajdą się we władzy strony przeciwnej powinni być zwolnieni, a mogą być zatrzymani tylko wówczas, gdy tego wymaga stan zdrowia, potrzeby duchowe i liczba jeńców wojennych.
- Ochronie podlega również cywilny personel medyczny i personel duchowny.

OZNACZENIE ZNAKIEM CZERWONEGO KRZYŻA ŚMIGŁOWCA SANITARNEGO

ZNAK OCHRONNY OBRONY CYWILNEJ

- Na terytoriach okupowanych i w strefach, w których toczą się lub mogą toczyć się walki, personel obrony cywilnej powinien w zasadzie być rozpoznawalny na podstawie międzynarodowego znaku rozpoznawczego obrony cywilnej i karty tożsamości stwierdzającej jego status (art. 66 Pierwszego protokołu dodatkowego do Konwencji genewskich).
- Na podstawie art. 66 pkt 4 Pierwszego Protokołu Dodatkowego do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949 r., dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych podpisanego w Genewie 8 czerwca 1977 r. „Międzynarodowy znak rozpoznawczy obrony cywilnej składa się z równobocznego niebieskiego trójkąta na pomarańczowym tle, nie dotykającego wierzchołkami skraju tła, gdy jest stosowany do ochrony organizacji obrony cywilnej, ich budynków, personelu, pojazdów i materiałów albo do ochrony schronów cywilnych”.

ZNAK OCHRONNY OBRONY CYWILNEJ

Znak podstawowy

Znak okrągły
(oznaczenie personelu i pojazdów)

OCHRONA ORGANIZACJI OBRONY CYWILNEJ I JEJ PERSONELU

Zgodnie z I Protokołem dodatkowym do konwencji genewskich organizacje obrony cywilnej, ich personel, pojazdy, budynki, mienie oraz schrony cywilne oznaczone znakiem OC podlegają **szczególnej ochronie międzynarodowego prawa humanitarnego**.

Personel realizuje zadania OC określone w I PD KG służące ochronie ludności w czasie wojny i zapewnieniu dóbr niezbędnych do jej przetrwania.

Obrona Cywilna realizuje swoje zadania także na terenach okupowanych, a okupant nie ma prawa zabronić tej działalności, za wyjątkiem szczególnej konieczności wojskowej.

Budynki, pojazdy, materiały obrony cywilnej nie podlegają konfiskacie przez władze okupacyjne.

Ochrona do jakiej mają prawo organizacje obrony cywilnej, ich personel, pojazdy, budynki, schrony i materiały, może ustać tylko w przypadku prowadzenia działań szkodliwych dla nieprzyjaciela lub wykorzystywania ich poza właściwymi zadaniami do takich działań.

ZNAK OCHRONNY OBRONY CYWILNEJ

KAMIZELKA OZNACZONA ZNAKIEM OBRONY CYWILNEJ

NA PLECACH
KAMIZELKA OZNACZONA
ZNAKIEM OBRONY CYWILNEJ

IDENTYFIKACJA PERSONELU OBRONY CYWILNEJ

WZÓR KARTY TOŻSAMOŚCI DLA PERSONELU OBRONY CYWILNEJ

(rozmiary: 74 mm × 105 mm)

	(miejsce na nazwę kraju i władzy wystawiającej kartę)	
KARTA TOŻSAMOŚCI		
dla personelu obrony cywilnego		
Nazwisko		
Data urodzenia (lub wiek)		
Numer ewidencyjny (jeśli posiada)		
Posiadacz niniejszej karty jest chroniony przez Konwencje genewskie z dnia 12 sierpnia 1949 r. i przez Protokół dodatkowy do Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r., dotyczący ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I) jako.....		
.....		
Data wystawienia	Numer karty	
		Podpis władzy wystawiającej kartę
Data wygaśnięcia ważności	

Strona pierwsza Karty tożsamości

Wzrost	Oczy	Włosy
Inne wyróżniające znamiona lub informacje		
.....		
Posiadanie broni		
Fotografia posiadacza		
Pieczęć		Podpis lub odcisk kciuka posiadacza albo jedno i drugie

Strona druga Karty tożsamości

STREFY OCHRONNE I BEZPIECZEŃSTWA

STREFY OCHRONNE I BEZPIECZEŃSTWA

Międzynarodowe Prawo Humanitarne nakłada m. in. obowiązki

- Przygotowania i oznaczania miejscowości i stref ochronnych dla ludności cywilnej tj.
 - **Strefy (miejscowości) sanitarne** przewidziane w artykule 23 Konwencji Genewskiej I i w art. 14 Konwencji Genewskiej IV; Ich celem jest zapewnienie ochrony rannym i chorym żołnierzom oraz personelowi udzielającemu im pomocy i zarządzającemu strefami oraz zapewnić leczenie przebywających tam osób (Konwencja Genewska I), a także rannym i chorym osobom cywilnym, kalekom, starcom, dzieciom poniżej 15 roku życia, kobietom ciężarnym i matkom dzieci poniżej 7 lat (Konwencja Genewska IV).
 - **Strefy zneutralizowane** przewidziane w art. 15 Konwencji Genewskiej IV. Ich celem jest zapewnienie ochrony przed skutkami działań zbrojnych rannym i chorym żołnierzom oraz cywilom.
 - **Miejscowości niebronione** przewidziane w art. 59 Protokołu Dodatkowego I. Celem jest zapewnienie ochrony ludności cywilnej w miejscu jej zamieszkania, w związku z lokalizacją takiej miejscowości w pobliżu lub wewnątrz strefy walk.
 - **Strefy zdemilitaryzowane** przewidziane w art. 60 Protokołu Dodatkowego I. Podobnie jak w przypadku miejscowości niebronionych, celem stref zdemilitaryzowanych jest zapewnienie ochrony ludności cywilnej w miejscu jej zamieszkania. Są one tworzone na podstawie porozumienia stron,

STREFY OCHRONNE I BEZPIECZEŃSTWA

W przypadku ustanowienia takich stref należy wraz z Komendantem Policji zapewnić bezpieczeństwo, tych stref ich oznaczenie oraz zapewnić przestrzeganie prawa w tych strefach i ustaleń z drugą stroną – a szczególnie sprawdzać czy w tych strefach nie rozmieszczono broni.

Ponadto, mogą być tworzone inne:

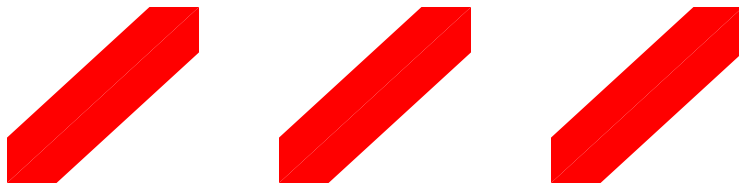
- **Miasta otwarte** tworzone na podstawie prawa zwyczajowego (np. Paryż, Rzym w czasie II WŚ).
- **Strefy chronione** przez Organizację Narodów Zjednoczonych – strefy bezpieczeństwa powstałe na podstawie decyzji Rady Bezpieczeństwa ONZ – strefy takie mogą być chronione przez siły pokojowe ONZ (Sarajewo, Tuzla, Bihać, Srebrenica, Żepa i Goraźdże – utworzone w 1993 r.).

Ponadto w celu zapewnienia bezpieczeństwa na określonym obszarze mogą być tworzone **strefy zakazu lotów**, zatwierdzane przez Radę Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych, Realizację zakazu wykonują Siły Powietrzne państw członkowskich, koalicjantów lub organizacji międzynarodowych np. NATO lub UE. Przykłady – Strefy zakazu lotów nad Libią, Irakiem oraz Bośnią i Hercegowiną.

STREFY OCHRONNE I BEZPIECZEŃSTWA

Oznaczenie stref (miejscowości) sanitarnych i bezpieczeństwa. Zgodnie z artykułem 6 załącznika nr I IV Konwencji Genewskich strefy sanitarne i bezpieczeństwa będą oznaczone czerwonymi skośnymi pasami na białym tle, umieszczonymi na peryferiach i na budynkach.

Strefy zarezerwowane wyłącznie dla rannych i chorych mogą być oznaczone czerwonymi krzyżami (czerwonymi półksiężycami, czerwonymi lwami i słońcami) na białym tle. W nocy będą one mogły również być oznaczone przez odpowiednie oświetlenie.

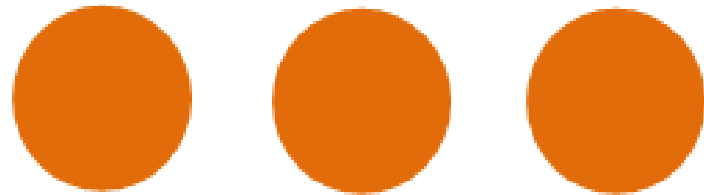

STREFA SANITARNA
I BEZPIECZEŃSTWA

STREFA ZAREZERWOWANA
DLA RANNYCH I CHORYCH

**OZNACZENIE
ZABYTKÓW I OBIEKTÓW ZAWIERAJACYCH
NIEBEZPIECZNE SIŁY**

OZNACZENIE BUDOWLI I URZĄDZEŃ ZAWIERAJĄCYCH NIEBEZPIECZNE SIŁY

Międzynarodowe prawo humanitarne przewiduje ogólny zakaz czynienia przedmiotem ataków budowli lub urządzeń zawierających niebezpieczne siły, a zwłaszcza zapór, grobli elektrowni atomowych, choćby stanowiły cele wojskowe, jeżeli ataki te mogłyby spowodować wyzwolenie tych sił i w następstwie wywołać poważne straty wśród ludności cywilnej. Ochrona ta nie ma jednakże charakteru bezwzględnego i ustaje wówczas, gdy obiekty lub instalacje są wykorzystywane do regularnego, istotnego i bezpośredniego wsparcia operacji wojskowych oraz gdy ataki te są jedynym możliwym środkiem mogącym spowodować przerwanie wsparcia. W przypadku ustania ochrony, strona atakująca ma obowiązek zastosowania możliwych środków ostrożności dla uniknięcia wyzwolenia niebezpiecznych sił. Obowiązkiem strony atakowanej jest powstrzymanie się od rozmieszczania celów wojskowych w pobliżu budowli lub urządzeń zawierających niebezpieczne siły. Obowiązek ten nie dotyczy jednak urządzeń, których jedynym celem jest obrona budowli lub urządzeń chronionych. Strony konfliktu mogą zawierać między sobą szczegółowe porozumienia służące zapewnieniu dodatkowej ochrony budowlom lub urządzeniom zawierającym niebezpieczne siły,

Ochrona dóbr kultury

Dobra kulturalne według art. 1 Konwencji Haskiej z dnia 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego roku (Dz.U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212) są to (bez względu na ich pochodzenie oraz na osobę ich właściciela):

- dobra ruchome lub nieruchome, które posiadają wielką wagę dla dziedzictwa kulturalnego narodu,
- gmachy, których zasadniczym i stosowanym w praktyce przeznaczeniem jest przechowywanie lub wystawianie dóbr kulturalnych ruchomych (muzea itp.);
- tzw. ośrodki zabytkowe , czyli ośrodki obejmujące znaczną ilość przechowywanych w nich dóbr kultury, nadających temu ośrodkowi charakter chroniony.

W polskim systemie prawnym zasady ochrony dóbr kultury na wypadek konfliktu zbrojnego zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Kultury z 25 sierpnia 2004 roku w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych.

Ochrona dóbr kultury

Dobra kulturalne według art. 1 Konwencji Haskiej z dnia 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego roku (Dz.U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212) są objęte:

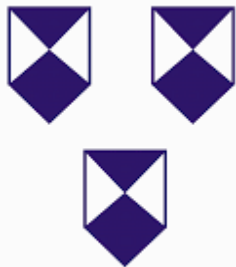
a) ochroną ogólną

ZNAK OCHRONY OGÓLNEJ

- Tarcza skierowana ostrzem w dół, podzielona wzdłuż przekątnych na cztery pola, dwa błękitne i dwa białe (tarcza herbowa złożona z błękitnego kwadratu, którego jeden z kątów tworzy ostrze tarczy, oraz umieszczonego nad nim błękitnego trójkąta, rozgraniczonych po każdej stronie białym trójkątem) (art. 12 KH z 1954 r.)

b) ochroną specjalną

ZNAK OCHRONY SPECJALNEJ

Tarcza skierowana ostrzem w dół w układzie potrójnym
Znak w układzie potrójnym może być używany jedynie do identyfikacji:

- dóbr kulturalnych nieruchomości korzystających z ochrony specjalnej;
- transportu dóbr kulturalnych w warunkach określonych w art. 12 i 13 z 1954 r.;
- schronów zaimprovizowanych w warunkach określonych w Regulaminie wykonawczym (art. 12. KH z 1954 r.)